

Οικουμενικός Πατριάρχης: «Το οικολογικό είναι η μεγαλύτερη πρόκληση της ανθρωπότητας»

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Το οικολογικό πρόβλημα είναι η μεγαλύτερη πρόκληση της ανθρωπότητας τόνισε ο [Οικουμενικός Πατριάρχης](#) κ. κ. Βαρθολομαίος στο μήνυμα που απέστειλε για την έναρξη του επιστημονικού συνεδρίου με θέμα: «Οικολογική Θεολογία και Περιβαλλοντική Ηθική», το οποίο ξεκίνησε από σήμερα το πρωί 27 Οκτωβρίου και θα διαρκέσει ως και τις 29 Οκτωβρίου 2022, στις εγκαταστάσεις της [Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης](#) (ΟΑΚ).

Κατά την έναρξη, μετά τον Αγιασμό, ο **Αρχιμανδρίτης κ. Αγαθάγγελος**, Πρωτοσύγκελος της **Ιεράς Μητροπόλεως Κισάμου και Σελίνου**, ανέγνωσε το Μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου Α΄, ο οποίος αναφέρθηκε

στην προσπάθεια δημιουργίας ενός «οικοφιλικού πολιτισμού» για την αντιμετώπιση της μεγάλης πρόκλησης της κλιματικής κρίσης, η οποία «αντικατοπτρίζει την αμφισημία της ελευθερίας του ανθρώπου και τις αντιφάσεις του πολιτισμού του», υπογραμμίζοντας ότι, παρά το γεγονός πως ο άνθρωπος αντιμετωπίζει πλήθος προβλημάτων λόγω της κλιματικής κρίσης, συνεχίζει τη «γεωκτονία».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στο θέμα της εκπαίδευσης, υποστηρίζοντας ότι «η παιδική και η εφηβική ηλικία ως περίοδοι (είναι) ευνοϊκά δι' οικολογικήν ευαισθητοποίησης και ανάπτυξιν υπευθυνότητας διά την προστασίαν του περιβάλλοντος».

Αναλυτικότερα, ο **Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας** τόνισε ότι από την καταστροφή του περιβάλλοντος δεν απειλείται μόνο η ζωή αλλά και η διατήρηση της ανθρώπινης παρουσίας πάνω στη **Γη** ενώ έκανε λόγο για την ανευθυνότητα που δείχνουν οι σύγχρονοι άνθρωποι σε θέματα διαχείρισης του φυσικού πλούτου.

https://www.orthodoxianewsagency.gr/wp-content/uploads/2022/10/production-ID_4884642

Η εικόνα που περιέγραψε στο χαιρετισμό του ο **Οικουμενικός Πατριάρχης** για το περιβάλλον και τη διαχείριση από τον άνθρωπο είναι ζοφερή. Οι άνθρωποι με τις επεμβάσεις τους καταστρέφουν ακόμη και πολιτισμούς, αποψιλώνονται δάση στο όνομα πολιτικών, γεωπολιτικών συμφερόντων και σχεδιασμών ή ακόμη και για την υποτιθέμενη αύξηση του βιοτικού επιπέδου.

Ο **Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας** στο χαιρετισμό που απέστειλε στο επιστημονικό συνέδριο με θέμα: «*Οικολογική Θεολογία και Περιβαλλοντική Ηθική*», επεσήμανε σε αυστηρό ύφος ότι απαιτείται άμεση κινητοποίηση και δεσμευτικές προτάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Αναφέρθηκε στην ανάγκη να δραστηριοποιηθούν όχι μόνο οι ενήλικες αλλά και από πολύ νωρίς τα παιδιά ώστε να ενημερωθούν για το περιβάλλον και να γίνουν υπεύθυνοι πολίτες.

Επίσης, αναφέρθηκε στις πρωτοβουλίες της Πρωτόθρονης Εκκλησίας για την ευαισθητοποίηση σε παγκόσμιο επίπεδο της κοινής γνώμης για το οικολογικό πρόβλημα, αναφέροντας μεταξύ άλλων και την **Αγία και Μεγάλη Σύνοδο, την Πανορθόδοξη Σύνοδο** που έγινε το 2016 στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης. Εκεί, όπως ανέφερε ο κ. κ. Βαρθολομαίος όλοι οι **Προκαθήμενοι των Ορθοδόξων Εκκλησιών** είχαν δεσμευθεί να προωθήσουν θέματα προστασίας του Περιβάλλοντος το οποίο έχουν δικαίωμα, όπως είπε, να χαίρονται όχι μόνο οι σύγχρονοι άνθρωποι αλλά και οι επόμενες γενιές.

Είπε επίσης ότι η **Εκκλησία** διδάσκει τον σεβασμό στον άνθρωπο, στο περιβάλλον

μέσα από τη Θεολογία αλλά και το περιβαλλοντικό ήθος.

Τέλος ο **Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας** συνεχάρη την Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης για τις πρωτοβουλίες τις οποίες λαμβάνει για θέματα που αφορούν το περιβάλλον και την οικολογία.

<https://www.orthodoxianewsagency.gr/wp-content/uploads/2022/10/pexels-kelly-lacy-64328>

Στη συνέχεια ο Γενικός της ΟΑΚ, Δρ **Κωνσταντίνος Ζορμπάς**, αναφέρθηκε στις «συνέπειες της απραξίας» του ανθρώπου για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, δίδοντας έμφαση στις «θεωρίες συνωμοσίας», οι οποίες αναπτύσσονται ραγδαίως στην Ευρώπη, αλλά και στην εισβολή της **Ρωσίας** στην **Ουκρανία** με τεράστιες οικολογικές συνέπειες, όπως αυτές επισημάνθηκαν στο φετινό Μήνυμα για την **Προστασία του Φυσικού Περιβάλλοντος του Οικουμενικού Πατριαρχείου** (2022).

Στη συνέχεια ο π. **Dr Peter Pavlovic**, Εκπρόσωπος του «Δικτύου των Ευρωπαϊκών Χριστιανών για το Περιβάλλον» (ECEN), αναφέρθηκε επίσης στη δυσκολία να δράσουμε εμπράκτως στην κλιματική αλλαγή σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και της γηραιάς ηπείρου, η οποία πλέον δεν είναι μία ήπειρος ειρήνης, τόσο αναγκαία για τη σωτηρία του πλανήτη. Από την πλευρά του ο Καθηγητής του Πολυτεχνείου Κρήτης κ. **Αλέξανδρος Στεφανάκης**, εκπροσωπώντας το ίδρυμα, αναφέρθηκε στις προσπάθειες του Πολυτεχνείου για την ανάδειξη του προβλήματος, αλλά και στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, αλλά και τη σημασία των Ακαδημιών στην «αλλαγή νοοτροπίας» του κόσμου για το Περιβάλλον.

Τέλος, ο κ. **Αντώνης Καλογεράκης**, Επιστημονικός Συνεργάτης και Υπεύθυνος του Ινστιτούτου Θεολογίας και Οικολογίας – Παράρτημα της ΟΑΚ, ανέπτυξε τις δράσεις του Ινστιτούτου με έμφαση στην έμπρακτη χριστιανική οικολογία με τη δημιουργία «πράσινων ενοριών» με ενεργειακή αυτονομία (π.χ. Προσκυνηματικός Ναός του Οσίου Νικηφόρου του Λεπρού και Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου στο Καστέλι Κισάμου).

Σημειώνεται ότι το συνέδριο «*Οικολογική Θεολογία και Περιβαλλοντική Ηθική*», τελεί υπό την αιγίδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου και διοργανώνεται από το Ινστιτούτο Θεολογίας και Οικολογίας – Παράρτημα της ΟΑΚ.

Στο Συνέδριο συμμετέχουν ειδικοί επιστήμονες και Θεολόγοι, με είκοσι περίπου επιστημονικές εισηγήσεις, σε συνεργασία με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και το **Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών**.

Ολόκληρος ο χαιρετισμός του Οικουμενικού Πατριάρχη στο Συνέδριο

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Κισιάμου καί Σελίνου, ὑπέρτιμε καί ἑξαρχε Ἑσπερίας Κρήτης, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητέ ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀμφιλόχιε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ ἱερότητι καί εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Χαιρετίζομεν τήν πραγματοποίησιν τοῦ 7^{ου} Διεθνoῦς Οἰκoλoγικoῦ Συνεδρίου τοῦ Ἰνστιτούτου Θεολογίας καί Οἰκoλoγίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης μέ θέμα «Οἰκoλoγική Θεολογία καί Περιβαλλοντική Ἠθική», εἰς τό ὁποῖον συμμετέχουν ἐκπρόσωποι Ἐκκλησιῶν καί Οἰκουμενικῶν θεσμῶν, ἀκαδημαϊκῶν ἰδρυμάτων, περιβαλλοντικῶν ὀργανισμῶν καί ἄλλων φορέων ἐξ Ἑλλάδος καί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν, ἅγιε ἀδελφέ, συγχαίρομεν τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτην διά τήν συνεχῇ καί σοβαράν ἐνασχόλησιν μέ τό θέμα τῆς Οἰκoλoγίας καί διά τās ποικίλας σχετικές πρωτοβουλίας της.

Κάθε προσπάθεια, ἡ ὁποία συμβάλλει εἰς τήν ἀνάπτυξιν οἰκoλoγικῆς εὐαισθησίας καί εὐθύνης καί εἰς τήν ἐδραίωσιν ἐνός οἰκοφιλικοῦ πολιτισμοῦ, εἶναι ζωτικῆς σημασίας εἰς τήν ἐποχήν μας, κατὰ τήν ὁποίαν τό οἰκoλoγικόν πρόβλημα ἀποκαλύπτεται ὡς ἡ μεγαλυτέρα πρόκλησις μέ τήν ὁποίαν εὐρέθῃ ἀντιμέτωπος ἡ ἀνθρωπότης καθ' ὅλην τήν μακράν ἱστορικὴν της πορείαν. Τό μέγεθος τοῦ

προβλήματος τεκμαίρεται από τό γεγονός ότι σήμεραν δέν άπειλεΐται μόνον ή ποιότης τής ζωής μας, αλλά ή διατήρησις αὐτῆς ταύτης τής ἀνθρωπίνης παρουσίας εἰς τόν πλανήτην Γῆ.

Ἡ οἰκολογική κρίσις ἀντικατοπτρίζει τήν ἀμφισημίαν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καί τάς ἀντιφάσεις τοῦ πολιτισμοῦ του. Παρά τό γεγονός ότι εὐρισκόμεθα ἀντιμέτωποι μέ τήν κλιματικήν ἀλλαγὴν καί τάς λοιπὰς ἐπιπτώσεις τῆς προϊούσης καταστροφῆς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ή γεωκτονία συνεχίζεται, τά δάση ἀποψιλώνονται, ρυπαίνονται ή ἀτμόσφαιρα καί αἱ θάλασσαι, λεηλατεῖται ό πλανήτης μας ἐν ὀνόματι οἰκονομικῶν συμφερόντων καί τῆς ἀνόδου τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου, λόγω γεωπολιτικῶν σχεδιασμῶν καί ἄλλων ὑπολογισμῶν, ἐνῶ ταυτοχρόνως διακηρύσσεται ότι τό φυσικόν περιβάλλον ἔχει τήν δύναμιν νά ἀνανεώνεται ἀφ' ἑαυτοῦ. Διάχυτος εἶναι ἐπίσης ή ἄποψις ότι ή ἐπιστήμη δύναται νά προσφέρῃ λύσεις καί εἰς αὐτό τό πρόβλημα.

Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι διαφορετική. Διά νά ἀντιμετωπισθῇ ή οἰκολογική καταστροφή ἀπαιτεῖται ἄμεσος πολύπλευρος κινητοποίησης καί κοινή πανανθρωπίνη προσπάθεια. Ἀπαιτοῦνται δεσμευτικά πολιτικά ἀποφάσεις,, ἐπιστημονική γνῶσις, δραστηριοποιήσις τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν, οἰκολογική παιδεία, κινητοποιήσις ὅλων τῶν δυνάμεων τοῦ πνεύματος. Αὐτή ὑπῆρξεν ἐξ ἀρχῆς ή θέσις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τό όποῖον εἶναι ό πρῶτος πνευματικός θεσμός πού ἀνέδειξε μετ' ἐμφάσεως τήν σοβαρότητα τοῦ οἰκολο-γικοῦ προβλήματος καί ἀπεκάλυψε τάς θρησκευτικές καί ἠθικάς του ρίζας. Ἡ πρωτοβουλία αὐτή τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εἶχεν ἀπήχησιν καί ἐκαρποφόρησε δαψιλῶς. Προεβλήθη παγκοσμίως τό οἰκοφιλικόν δυναμικόν τῆς Ὁρθοδόξου παραδόσεως, ή εὐχαριστιακή χρῆσις τῆς δημιουργίας, ή ἰσχὺς τοῦ ἀσκητικοῦ ἥθους, ή ἐκκλησιαστική ζωή ὡς «ἐφηρμοσμένη οἰκολογία». Ἡ σχετική μέ τήν οἰκολογίαν θεολογική παραγωγή ἀποτελεῖ πολύτιμον κεφάλαιον εἰς τήν σύγχρονον μαρτυρίαν τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης. Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ή συνελθοῦσα κατὰ Ἰούνιον τοῦ ἔτους 2016 εἰς τήν καθ' ὑμᾶς Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν Κρήτης, τονίζει τήν ἀνάγκην προστασίας τῆς δημιουργίας «ἐκ τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνθρωπίνης ἀπληστίας, διά μέσου τῆς καλλιεργείας τῆς εὐθύνης τοῦ ἀνθρώπου ἐναντι τοῦ θεοσδότου περιβάλλοντος καί διά τῆς προβολῆς τῶν ἀρετῶν τῆς ὀλιγαρκείας καί τῆς ἐγκρατείας» καί ὑπεν-θυμίζει ότι «όχι μόνον αἱ σημεριναί, αλλά καί αἱ μελλοντικάί γενεαί ἔχουν δικαίωμα ἐπὶ τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν, τά όποῖα μᾶς ἐχάρισεν ό Δημιουργός» (Ἐγκύκλιος, § 10). Παραπέμπει ἐπίσης, εἰς τάς «κοινωνικάς διαστάσεις καί τάς τραγικάς ἐπιπτώσεις τῆς καταστροφῆς τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος» (ό.π., § 14).

Ἡ ἐκπαίδευσις ἀφείλει νά ἐνσταλάσσει εἰς τήν ψυχὴν τῶν νέων τόν σεβασμόν πρὸς τήν δημιουργίαν, κίνητρα διά τήν δραστηριοποίησιν εἰς τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί ἥθος οἰκολογικῆς εὐθύνης. Μία ἐκπαίδευσις χωρίς

οιολογικόν προσανατολισμόν εἶναι σήμερον παρωδία παιδείας. Τό πολιτισμικόν ἐπίπεδον μιᾶς κοινωνίας δέν κρίνεται πρωτίστως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀναπτύξεως τῆς τεχνολογίας, τῆς οἰκονομίας καί τῆς κοινωνικῆς ὀργανώσεως, ἀλλὰ μέ κριτήριον τό ἐάν καί κατὰ πόσον εἰς τήν κοινωνίαν αὐτήν ὑπάρχη σεβασμός πρὸς τήν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀνθρώπου καί προστατεύεται τό φυσικόν περιβάλλον.

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, θεωροῦμεν λίαν εὐστοχον καί ἐπικαιρον τήν ἐπιλογὴν τῆς θεματικῆς τοῦ παρόντος οἰκολογικοῦ συνεδρίου, τό ὁποῖον ὑπενθυμίζει τήν στενὴν σχέσιν θεολογίας καί οἰκολογίας καί τήν ἀξίαν τοῦ τόσον ἀναγκαίου σήμερον περιβαλλοντικοῦ ἥθους, πού ἐκφράζει μίαν νέαν ἱεράρχησιν ἀξιῶν, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ἡ εὐθύνη διὰ τήν προστασίαν τῆς κτίσεως, ἐν ἀδιασπάστῳ συναφείᾳ μέ τόν σεβασμόν τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Ἐάν ἰσχύῃ ὅτι ἡ ἀνευθυνότης ἀπέναντι εἰς τό φυσικόν περιβάλλον γεννᾶται μέσα εἰς τόν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου καί ὅτι ἐκεῖ πρέπει νά ἀρχίζῃ ἡ ἀλλαγὴ στάσεως, τότε ἀποκτοῦν ἰδιαιτέραν σημασίαν ἡ παιδική καί ἡ ἐφηβική ἡλικία ὡς περίοδοι εὐνοϊκαί δι' οἰκολογικὴν εὐαίσθητοποίησιν καί ἀνάπτυξιν ὑπευθυ-νότητος διὰ τήν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος. Ἐν τῇ συναφείᾳ ταύτῃ, ἐπιθυμοῦμεν νά τονί-σωμεν ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ οἰκοφιλικοῦ καί προσω-ποκεντρικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τό πλαίσιον τῆς σχολικῆς θρησκευ-τικῆς ἀγωγῆς, δύναται νά λειτουργήσῃ ὡς εὐκαιρία καί χῶρος παιδείας δεσμευμένης ἐλευθερίας καί οἰκοφιλικῆς συμπεριφορᾶς.

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις, ἐκφράζομεν ἅπαξ ἔτι τήν ἱκανοποίησιν τῆς ἡμῶν Μετριότητος διὰ τήν ὀργάνωσιν τοῦ παρόντος συνεδρίου καί, εὐχόμενοι ἐπιτυχῇ κατὰ πάντα τήν διεξαγωγὴν του, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς, ἐπὶ τοὺς ἐλλογιμω-τάτους εἰσηγητάς καί ἐπὶ πάντας τοὺς συμμετέχοντας, τήν σοφόδωρον χάριν καί τό μέγα ἔλεος τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης.

,βκβ' Ὀκτωβρίου κ'

Διαβάστε ἐπίσης:

[Ἡ Οἰκολογία τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ Περιβαλλοντικὴ Ἠθικὴ – Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχῃ ἐπιστημονικὸ συνέδριο στὴν ΟΑΚ](#)